

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztalvozás

308

Szerző:

Cim: *Gyermekgyilkosok és öngyilkos gyermekek*

Forrás:

Pesti Napló

Bp.
(Hely)

1921. 12. 4
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Gyermekgyilkosok és öngyilkos gyermekek

(Saját tudósítónktól.) A bűnügyi krónika e héten ismét dus fejezetekkel szaporodott. A gyermekek közt pusztított a héten pazar arafással a bűnös halál, fejeitlen gyermekeket irtottak ki feltűnő nagy számban s két korán megférgezedett fiatalember, szinte még gyerekek lötték át fásult szívüket.

Napról-napra jöttek ezek a megdöbbentő hírek. A Városliget kedves taván zsákba varrt gyerekhulát találtak az egyik napon, a másikon egy hájos lanitónó a fürdőkád vizébe fojtotta hétéves fiát és héthónapos leányát, a harmadikon egy nyomdász borotvával vágta el gyermekei nyakát . . . de minnek soroljuk itt fel újra az elmúlt hét rémségeit, amelyek vérvörös rakétákkal világítottak bele abba a katakombába, amely társadalmunk lábai alatt kénköves lángokkal sustereg.

Igen, — mondogatjuk — borzalmasak ezek a tragédiák és sóhajtvá nyulunk a kezünk ügyébe eső s megnyugtató, mert unalomig ismételt magyarázat után: megnehezült az élet, drága az élet . . . az emberek nem tudnak megélni s elkeseredettséjük, szenvedésük, kínlódásuk annyira elviselhetelenné vált, hogy inkább választják maguk és családjuk számára a legkegyetlenebb halált, mint az a kegyetlen s kegyetlenkedéseiben kifogyhatatlan és utánozhatatlan életet. S már ne pöröndre is térhetnénk a kérdés felett, erre hajt a kényelem s a dolgok tudomásul nem vevésének ösztönre vált szokása, ami ma egyedül teszi elviselhetővé a legtöbb ember számára az életet, ha . . . ha épp annyira kezünk ügyébe nem esnek egy fájdalmas kérdés: hogyan, hát az emberek, a felnőttek, a szenvedők és kiábrándultak, a lemondók, a megnyugvók és lázadók, mind, mind együtt és külön nem tudják, hogy a mai s nyilván a holnapi viszonyok közt is meg-

születendő gyermekeinkre ugyanazok a keserves szenvedések és megpróbáltatások várakoznak, mint amelyek alatt ők már-már összeroskadnak? A hétéves gyermek már él. — övé minden csepp vér és minden véres korona, hiszen testiünk minden vérével és zsebünk minden bankójával sem tudjuk sokszor elég önfeláldozóan jóvátenni azt a megdöntötlan könnyelműségünket, hogy egyáltalán nem biztosított, egyáltalán nem emberi viszonyok közé, vak ösztönöknek tudatlanul engedve, világra hoztunk új embereket. A hétéves gyermek már él, de ha ő róla sem tudunk már emberileg gondoskodni, hogyan szabad az ő életét is tökéletesen összezúzni, egy újabb élet fogantatásával, aki viszont szentté és sértheteflenné vált abban a percben, amelyben megszületett, vagy még előbb is. Kétségtelennek látszik, hogy alapjában elhibázottan él a mai ember s hogy a természet önző céljainak vakon engedelmességgel

hiányzik belőle minden jólékony és nemes racionalitás. Számítónak és szürkének szokták nevezni a mai embert, pedig tele van irracionálisokkal s voltaképpen fantasztikus lény, aki álmok, rögeszmék és titokban tartott vérpörös indulatok nyomán rohan.

Igy gyújtotta fel vészes víziókban és dühöngő jelzésekben a világot és így dobál a roskadozó világba újabb áldozatokat, saját gyermekeit, bódultan, eszevesztetten, szentimentálisan.

Ez a kérdés azonban újabb ajtókat feszeget. Egy randevu-szoba szennyes lámpásából sugárzik újabb fény a kérdésre, egy visegrádi-utcai szomorú, szegény szobácskából, ahol két gyerek eldobta ma-

gától az életet. Mily sivár kép! Mily ellenszenves ez a két fiatalember, akik olcsó szerelmekben, császárkörtés hűbörök és cigaretták közt, hipnotizáló szeánszokon át, fitnyálva és üres koraérettiséggel, meggyalázott testiüket a rozsdás tűkör elé vonsozták és átlövik . . . Hogy mennyire nem voltak méltók a halálra, mutatja hátrahagyott levelük, melyet egy lap papirosra közösen irtak:

A leány: Kérem, ne boncoljanak fel, ez ellen tiltakozom, ruhámat anyámnak adják át.

A fiú: Fentieket én is aláírom, ne legyen kíváncsi a törvényszéki bonctani intézet, hogy mi van a gyomromban. Jól ettem és ittam, ennyi az egész. Aláírója, jobb valutás világba megyek.

A leány: Hogyne lenne az ember öngyilkos, mikor Zürichben a korona 0.65. (Itt eredetileg még egy 7-es van e szám fölött, nyilván 1/2-et akart írni.)

A fiú: Én legalább burzsua (igy) császárkörtével mentem a másvilágra . . .

Förtelmesen üres és izléstelen! Visszariaszt ez az üres viccelődés, amely könyörtelenül leleplezi az öngyilkosok fásultságát és értéktelenségét. Két fiatalember, alig nyiló bimbók az élet fáján, semmiféle örömet és vigaszt nem találtak az élethez s haláluk percében is csak a valutúra s a „burzsua“-jólétre tudtak gondolni? Nem találtak maguknak munkát, hivatást, mely nemcsak pénz, sohasem elég pénz, hanem nemes és tiszta örömeket is szűzít?

Egy idegyógyász-tanár, akivel beszélgettem e levélről, más oldalról mélyére hatol e jelenségnek. — Az emberek ma nem ismerik az örömeiket, mondja a léleknek e bölcese és orvosa,

az emberek ma valósággal félnek az örömtől és menekülnek tőlük. Valami nagy pesszimista hangulat, valóságos aszkéta-

*áramlat vonul végig egy idő óta a világon
s szinte megölték már az életörömet.*

Hisz nyilván vannak örömeink, kicsiny, félénk, gyáva örömeccskék, az igazi, nagy csodálatos életöröm azonban egészen a múlté. Hol találunk ma embert, aki szokott „hogyan van?” kérdésünkre önkéntelenül azt válaszolná: Köszönöm! Kitünően! — s felelet közben feleszillanva szeme az újabb örömtől, hogy jóérzését közölhette valakivel... Általában sóhajtóznak és panaszkodnak az emberek, ki az egészségéről, a családjáról, az üzletek, a főnökök, a politika miatt, olyik pedig már *okát sem tudja adni*. Az emberiség hangulata néhány évtized óta csak a moll-skálát ismeri.

— A tudomány is askéta-ruhába öltözködött s mindenfelé a higiénia Savanarola-i kóborolnak. Ezt ne tedd, azt nem szabad, ez mérge, arról mondj le s védj magad az izgalom és ártalmak ellen. Minden ideggógyász jól ismeri gyakorlatából

azokat a szerencsétleneket, akik félnek az örömeiktől, mert az a tapasztalatuk és meggyőződésük, hogy minden örömező nap után rossz napok következnek.

Ezek a betegek igen ravaszon megokolt rendszert dolgoznak ki maguknak, amellyel minden örömet megvonnak maguktól s ellenkezőjét teszik mindannak, ami nekik örömet szerezhetne. Belőlük lesznek a legkülönbözőbb absztinens, törekvések apostolai, ők nem isznak és nem dohányoznak. Belőlük lesznek a vegetáriánusok, akik mindenféle kótyvalékot undorral gyömszölnék magukba s közben majd elepednek valami illatos sült után. Lemondanak a szerelmről s ami gyakran még ennél is több, a munkáról és sikerről. Minden örömet munkává és kötelességgé változtatnak át.

— Ezeknek az embereknek többnyire rossz a lelkiismeretük. Tompítják örömeiket s rossz lelki-

ismeretük a szordinójuk; saját vádlottaik ők, akik önmaguk fölött ülnek ítélőszéket. Ismertem egy színészt, egyikét a legnagyobb tehetségeknek, aki előtt nyíva állott a nagyság útja, de sohasem tudta megmutatni egész erejét és művészetét. Bevallotta egyszer, hogy fellépése előtt gyakran így szól magához: „Természetesen ki fognak nevetni s kétségbeesítően megbukol. De nem is érdemelsz egyebet. Hamis ember vagy, aki sohasem fog előre jutni”. Ezek az emberek érdemelleneknek tartják magukat a sikerre. Hány férfi elől viszik ma el az éveken át kitartóan szeretett asszonyt, mert mindig félt a nyilatkozattól s a visszautasítás szégyenítő rémétől?

— Az emberek elgyávultak a szenvedésben s már nem is mernek gondolni az örömeikre. Nietzsche mondta, hogy nem a vallás teremtette a lelkiismeretet, hanem az emberiség rossz lelkiismerete a vallásokat.

A nevelés itt kétségfelenül súlyos hibákat követ el. Gyermekünket s az embereket az életörömeik számára kellene nevelnünk, az élet nemesebb örömeinek élvezetére.

Pénzt és mámort, butító narkótikumokat hajszolnak ma az emberek s fogalmuk sincs az önkéntelen jószág s a mesterséges szépség fenségéről. De hiába... A vidám Pán meghalt s ma hasztalan keressük nyomát a gépek korában. Helyette a fáradtság és esőmőr, a lemondás, a kétségbeesés és unalom sárga halálholyái vírtanak mindenfelé s a fiatalok egyre sürűbben tűzik szívük fölé. Az öregek pedig megfojtják velük gyermekeiket. Ezek az iholyák.

a korai pénzhajszó s a korai narkótikumok tevény földjében teremnek meg.

ott, ahol ez a Visegrádi-utcai két gyerek is oly időnek előtte elrohadt.

Hol van a próféta, aki az életörömeik szent vallását hirdetné, hol van fölünk a kor, mely templomot emelne az örömeiknek, hol vannak közöttünk s a közel jövőben az emberek, akik az örömeik hazájának tudnák érezni e földet s mindent megtennének, hogy valóban azzá is varázsolják? De itt már utópista lesz a pszichológusból s a krónikás elémul a talán mégsem egészen lehetetlen álomjövő köde előtt.

f. m.